

NAV KLASIFICĒTS

Cis. Nr. 1

Paskaidrojuma raksts Ministru kabineta un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas lēmuma projektam „Par saistību izpildes ierobežojumu noteikšanu akciju sabiedrībai „Parex banka””

Saskaņā ar Finanšu un kapitāla tirgus komisijas (adrese – Kungu ielā 1, Rīgā, LV-1050) (turpmāk arī – Komisija) rīcībā esošajiem dokumentiem, veicot kredītiestāžu ikdienas darbības uzraudzību, akciju sabiedrībai "Parex banka" (adrese – Smilšu ielā 3, Rīgā, LV-1522, reģ. Nr. 40003074590) (turpmāk arī – Banka) ir konstatētas būtiskas pazīmes, kas liecina par problēmām Bankas stabilitātes nodrošināšanai:

1. Bankas likviditātes rādītājam kopš 2008.gada 31.augusta ir tendence strauji samazināties:

31.08.2008. – 44.16%;
 30.09.2008. – 37.68%;
 22.10.2008. – 31.30%;
 24.10.2008. – 34.45%;
 27.10.2008. – 33.35%;
 28.10.2008. – 32.15%;
 29.10.2008. – 33.41%;
 30.10.2008. – 34.07%;
 31.10.2008. – 31.60%;
 03.11.2008. – 30.84%;
 04.11.2008. – 31.35%;
 05.11.2008. – 31.12%;
 06.11.2008. – 32.27%;
 07.11.2008. – 31.05%.

Saskaņā ar Kredītiestāžu likuma 37. panta otro daļu un Komisijas 2005.gada 23.decembra noteikumu Nr. 166 "Likviditātes prasību izpildes noteikumi" 3.2. apakšpunktu minētais rādītājs nedrīkst būt zemāks par 30%. Turpinoties iepriekš minētajai tendencei, ir pamats uzskatīt, ka Bankas likviditātes rādītājs var kļūt zemāks par 30%, kas savukārt Banku var novest pie maksātnespējas.

2. No šā gada septembra beigām vērojama tendence pārmērīgai noguldījumu aizplūdei (apmēram 223 miljonu latu apmērā) no Bankas, kas atspoguļota šajā tabulā:

LVL'000

	30.Sep.08	31.Okt.08	11.Nov.08	12.Nov.08
Rezidenti- privātpersonas	458 203	416 305	361 054	355 195
Rezidenti- juridiskās personas	311 865	265 414	232 982	226 558
Rezidenti -Valsts kases noguldījums	0	0	200 000	300 000
Kopā rezidenti	770 068	681 719	794 036	881753
Nerezidenti- privātpersonas	305 339	305 690	303 604	300 822
Nerezidenti- juridiskās personas	862 645	756 245	697 288	673 518
Kopā nerezidenti	1 167 984	1 061 935	1 000 892	974 340
Kopā noguldījumi	1 938 052	1 743 654	1 794 928	1 856 093

3. Apstākļos, kad notiek pārmērīga noguldījumu aizplūde no Bankas klientu kontiem, Banka turpina izsniegt kredītus, kuru apjoms laikā periodā no 2008.gada 30.septembra līdz 2008.gada 31.oktobrim palielinājās par aptuveni 23 miljoniem latu. Šāda rīcība apdraud Bankas likviditātes prasību izpildi un neliecina par piesardzīgu Bankas vadību.

4. Banka ir piesaistījusi sindicētus kredītus būtiskā apjomā – 275 miljonu eiro (193 miljonu latu) ir ar dzēšanas termiņu 2009. gada februārī un 500 miljonu eiro (350 miljonu latu) ir ar dzēšanas termiņu 2009. gada jūnijā. Ņemot vērā Bankas pašreizējo finanšu stāvokli un negatīvās attīstības tendences, kā arī pašreizējās ierobežotās iespējas finanšu resursu saņemšanai finanšu tirgos, ir pamatotas šaubas par Bankas iespējām atmaksāt, pagarināt šos kredītus vai aizstāt tos ar jauniem sindicētiem kredītiem.

5. Bez tam ir pasliktinājies Bankas kapitāla pietiekamības rādītājs, kurš saskaņā ar Komisijas aprēķiniem ir tuvu kritiskai robežai, jo sākot ar 2008.gada 24.oktobri saskaņā ar Komisijas aprēķinu svārstās no 8.07% līdz 7.48% apmērā. Kapitāla pietiekamības rādītāja samazināšana ir saistīta ar Komisijas 18.08.2008. – 03.10.2008. pārbaudes rezultātiem (nepieciešamiem papildu speciāliem uzkrājumiem un aktīvu pārklassificēšanu uz augstāko riska pakāpi), kā arī ar negatīvām izmaiņām finanšu instrumentu pārvērtēšanas rezervē. Saskaņā ar Kredītiestāžu likuma 35. panta pirmās daļas 1. punktu minētais rādītājs nedrīkst būt zemāks par 8%.

Vienlaikus Komisija ir uzsākusi Bankas darbības papildpārbaudi – no 29.10.2008. līdz 07.11.2008. par Bankas finanšu instrumentu portfeli pēc stāvokļa uz 28.10.2008. un no 31.10.2008. līdz 21.11.2008. par Bankas kredītiem kas ir izsniegti pēc 30.06.2008. Sākotnējie pārbaudes rezultāti liecina, ka Bankas aktīvu kvalitāte ir pasliktinājusies.

NAV KLASIFICĒTS

SLEPENI

Saskaņā ar Kredītiestāžu likuma 113. pantu banka, no kuras notiek pārmērīga noguldījumu vai citu piesaistīto līdzekļu aizplūde, var lūgt Finanšu un kapitāla tirgus komisiju noteikt bankas saistību izpildes ierobežojumus. Savukārt minētā likuma 114. pants nosaka, ka lēmumu par ierobežojumu noteikšanu pieņem kopīgi Komisija un Ministru kabinets, nosakot šo ierobežojumu darbības laiku, taču tas nedrīkst pārsniegt 12 mēnešus.

Banka 2008.gada 7.novembrī ir vērsusies Komisijā ar lūgumu ieviest šādus saistību izpildes ierobežojumus uz divām nedēļām:

1. Fiziskām personām kopējai naudas izmaksai uz citu banku kontiem vai skaidrās naudas izņemšanai 25 000 latu apmērā.

2. Juridiskām personām, izņemot pašvaldības, valsts un pašvaldību uzņēmumus un iestādes, visiem pārskaitījumiem, izņemot maksājumus saimnieciskās darbības nodrošināšanai, valsts nodevu un nodokļu samaksai ne vairāk kā 50 000 latu apmērā.

Nemot vērā minēto, kā arī to, ka Banka šobrīd spēj apmierināt kreditoru likumīgās prasības, un ievērojot steidzamību, kas nepieciešama, lai novērstu noguldījumu vai citu piesaistīto līdzekļu pārmērīgu aizplūšanu no Bankas un saglabātu Bankas kapitāla pietiekamību un likviditāti, Ministru kabinetam un Komisijai nepieciešams noteikt Bankai saistību izpildes ierobežojumus.

Valsts sekretārs

M.Bičevskis

14.11.2008 12:07

693

L.Kļaviņa, 67095516

Līga.Klavina@fm.gov.lv